

УДК 821.161.2-1.09

Т. Карабович

ДЕКОНСТРУКЦІЯ МІФУ ПРО НЕРОЗХИТАНУ ПАМ'ЯТЬ ПРО МИНУЛЕ У ТВОРЧОСТІ БОГДАНА БОЙЧУКА НА ПРИКЛАДІ ПОЕМИ У ПРОЗІ «КЛЯСА БЕЗ ВІСТИ»

У статті порушується питання про те, що в поемі «Кляса без вісти» Богдан Бойчук проводить деконструкцію міфу про розхитування пам'яті. Зі змісту поеми постає жорстокість війни, яку пережив молодий хлопець в окупованому німцями містечку його молодості – у Бучачі. Жорстокість війни веде до ностальгії та вигнання – номінації, які у творчості поета посідають важливе місце й присутні у творах уже 1959 року, коли Богдан Бойчук друкував свої перші поезії в періодиці української еміграції та засновував Нью-Йоркської групи.

З антропологічної точки зору Богдан Бойчук заперечує деконструкцію, запропоновану французьким філософом Жаком Дерріда. Український поет вважає, що творча настанова Жака Дерріди полягала переважно у виявленні прихованих суперечностей. Натомість досвід війни на прикладі окупованого містечка молодості Богдана Бойчука показував, що не було тоді можливості на вибір. Смерть у палаючому містечку його молодості Бучачі означала таки ж безсумнівно смерть. Тому Богдан Бойчук уникає точного визначення деконструкції, бо знає, що війна мала різне обличчя в Європі, від лагідного на Заході до жорстокого на його Батьківщині. Цю саму настанову поет продовжує супроти філософії екзистенціалізму Жана-Поля Сартра, який у своїх філософських працях зосереджується на емоціях, уяві та природі особистості, не враховуючи, за словами Богдана Бойчука, жорстокості війни та знищення, яке вона сіяла.

Деконструкція міфу про розхитування пам'яті у творчості Богдана Бойчука на прикладі поеми у прозі «Кляса без вісти» є темою новою і досі недослідженою. Тему можна зіставити та визначити в контексті вибраних досліджень українських літературознавців: О. Астаф'єва [5], М. Ревакович [4; 7], Т. Карабовича [8], а також

© Т. Карабович, 2016

<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.155386>

співтворців Нью-Йоркської групи, які займалися літературною критикою – самого Б. Бойчука та літературознавця Б. Рубчака [3]. Для дослідження обрано поему «Кляса без вісти» Богдана Бойчука, яку поет написав у зрілому періоді творчості.

Мета статті полягає в тому, щоб дослідити та показати деконструкцію міфу про розхитування пам'яті в поемі «Кляса без вісти» Богдана Бойчука. Деконструкція міфу про розхитування пам'яті в цій поемі зіставляється з мотивами ностальгії та вигнання у творчому доробку поетів Нью-Йоркської групи. Тема рідного дому, зруйнованого війною, домінувала в багатьох творах поетів Нью-Йоркської групи, проте найсильніше прозвучала в Богдана Бойчука, зокрема в його перших поезіях. Поет говорив, що війна в Бучачі, яку він пережив та побачив очима молодого хлопця, не мала альтернативи. У поемі «Кляса без вісти» вона показана як жорстока веремія та спроба врятувати від забуття найменші деталі українського минулого.

У поемі «Кляса без вісти» Богдан Бойчук черговий раз звертається до драматичних подій періоду Другої світової війни, що залишила незагоєну рану в його серці. Тут ідеться не про смерть матері, яку поет втратив у дитинстві й не про вивезення на примусові роботи до Німеччини, а про кохання до дівчини, яка загинула у вирі подій Другої світової війни. Сюжетна основа «Кляси без вісти» висвітлювалася ще в ранніх творах Богдана Бойчука, зокрема в циклі «Любов у трьох часах». У найновішій поемі ця основа набуває остаточного, найбільш потрясаючого пояснення. Події війни, муляючи мозолі пам'яті, розхитують її і ведуть до деконструкції міфу, де поет говорить про жорстокість війни. У цій жорстокості згорала безпощадно його надія, кохання та віра в існування правди.

Цикл «Любов у трьох часах», який був описом подій Другої світової війни в Бучачі, вперше вийшов у виданій 1983 року книжці поета «Вірші, вибрані й передостанні». Цей цикл був перевиданий в Україні у підсумковому вибраному «Третя осінь» у 1991 році. Прикметною рисою в циклі «Любов у трьох часах», представленого для читача незалежної України, було найперше оригінальне співвідношення поетичної форми та категорії часу. Римовані вірші передавали

очікувані майбутні події, верлібр – події актуальні, а поезії прозою – спогади. Така тріада не загубила Богдана Бойчука як ліричного поета та автора творів про кохання. Цікаво, що поезії прозою, в яких поет описав свою любов до єврейської дівчини, Богдан Бойчук локалізував не в Монастириськах, але в містечку Бучачі, куди потрапив восени 1942 року, коли після закінчення народної школи почав навчатися в торговельній школі.

Богдан Бойчук переносить із собою до Бучача пам'ять про кохання до єврейської дівчини, оживляє її та змальовує поруч із собою серед бучацьких реалій – торговельної школи, криниці Собеського, Крукової гори, річки Стрипи, руїн василіянського монастиря. У передостанніх картинах твору, під кінець циклу «Любові у трьох часах», стає зрозуміло, що дівчини немає, та війна і смерть витісняють любовні сцени. Складається враження, що описана в деталях любов мала місце лише в поетичній уяві автора. Проте так представлена тема не дає поетові спокою. У «Споминах в біографії» з 2003 року Богдан Бойчук згадує про двох дівчат-однокурсниць з народної школи в містечку Монастириськах, одною з яких він захоплювався – єврейкою, що її ім'я вивітрилося йому з пам'яті. Поет показує себе як «сільського хлопчиська, в полатаних штанях», який комплексує перед молодою красунею, так що не наважувався навіть заговорити до неї. Як склалася доля цієї дівчини, неважко здогадатися. У час німецької окупації вона була розстріляна разом з іншими євреями, загинувши на бучацькому Окопиську. Богдан Бойчук зазначає, що це сталося в останній рік їхнього навчання, тобто 1942 року, і що пам'ять про ті страшні події він описав у циклі «Любов у трьох часах»:

«Ночами мене переслідували порожні будинки / з розбитими дверима, з дірами, замість / вікон, з тінями постріляних на Окопиську / жидів. Переслідували, залякували мої сни. / Стіни в тих будинках луцилися і, мов долоні, / вкриті лишаями, сплещували мою невинну / молодість» [2, с. 28].

«Вночі Гестапо пробивало пострілами темряву, / дірявило її – і через діри затікав у мою / кімнату плач жінок і дітей. Крізь мури / пропихалися тремтячі руки / і благали милосердя» [2, с. 31].

«З розпанаханих вікон стирчали тулуби, / руки, ноги і роззявлені роти постріляних. / Вони без голосу кричали в людську / порожнечу. Из завулка біля Миколаївської / церкви проносилися стогони й харчання / жертв. А ніч накривала їх туманом / і заливала очі рідиною скла» [2, с. 33].

«На ратуші голосили мертві, / а постаті в мундирах, / обвішані смертю, загрузали / в асфальт, карбуючи кулеметами / свою добу. По пагорбах лежали / трупи з палями крику, забитими / в їхні горла, і світили до місяця / білками очей» [2, с. 34].

Динаміка подій війни жахає поета, він намагається пригадати важливі деталі тих бурхливих років. Тому вихід поеми «Кляса без вісти» має своє безумовне літературне продовження з циклом «Любов у трьох часах» та нову вже естетичну вартість. До цієї важливої публікації поет готувався давно, знаючи, що перспектива історичного минулого може мінятися з огляду на рухому пам'ять. Відвідавши місця своєї молодості у Монастириськах та Бучачі, поет довідався про те, що колишні його однокласники не живуть, що всі вони померли (1927 рік народження), тому вирішив описати цю давню історію мовою поетичного та натхненного спогаду. Уперше поему «Кляса без вісти» Богдан Бойчук надрукував у журналі «Кур'єр Кривбасу», (Кривий Ріг, № 278-280), у 2013 році [1, с. 215-242]. Проте надрукована в журналі Богданом Бойчуком поема не прозвучала для читацького загалу й, можна сказати, не була помічена літературною критикою. Щойно книжкове видання надало їй відповідного рангу та значення. «Кляса без вісти» у книжці була надрукована як поема в прозі, у тримовному виданні – українською, англійською та польською мовами – у Літературній агенції видавництва «Піраміда» (Львів, 2014). Тримовність поеми пояснювалася тим, що поет жив у трьох культурах. Дитинство та молодість він провів у Монастириськах і Бучачі, де його школа була польською, адже до війни Галичина належала до Польщі. Потім була еміграція та простір англійської мови, але завжди поета супроводжувала рідна українська культура й мова. Переступивши рубікон неіснуючого класу в бучацькій школі, Богдан Бойчук вирішив віддати данину пам'яті своєму життю, яке

провів далеко від рідної землі і яке дало змогу повернутися додому в символічний для нього спосіб. Тому текст нової поеми представлено в книжці відразу трьома мовами: українського оригіналу, перекладом на англійську, який був виконаний спільно з його сином Романом Бойчуком та американським поетом Марком Радменом, а також польську версію поеми, здійснену Тадеєм Карабовичем. Графічне оформлення і малюнки в книжці зробила Варвара Кись-Лобода, онучка відомих українських художників та дисидентів Володимира та Людмили Лободів зі Львова. Малюнки зроблені рукою десятирічної дитини в символічний спосіб відкликувалися до апеляції часу – стільки років мав тоді Богдан Бойчук, коли ходив до своєї школи в Бучачі.

Поема «Кляса без вісти» відсилає читача до цього періоду життя майбутнього поета – до десятирічної дитини, яка в Монастириськах та Бучачі починає своє існування (existence). У ній теж наявне балансування між минулим і теперішнім («розхитування пам'яті»). Тільки тепер ця дистанція зростає відповідно до віку автора й охоплює відстань часу, неначе прірву – сімдесят років. На відміну від «Любові у трьох часах», у новій поемі «Кляса без вісти» Богдан Бойчук зрікається метафоричної образності й увесь текст пише близьким до прози верлібром. До деякої міри функцію метафоризації виконує сама назва поеми: «Кляса без вісти» – виражена мовою дитинства, яку важко би передати літературним ключем. У поемі виражене, крім того, оте накладання часових площин у свідомості головного героя, злиття образів старого чоловіка і молодого хлопця:

Старий чоловік влетів до своєї кляси,
сів у першу лавку, витягнув з торби
зошити, олівці й перо
і простягнув перед себе ноги.
Йому дуже залежало на тому, щоб учні
Побачили його нові черевики й штани [2, с. 12].

Старий чоловік, втомлений бігом до школи,
склонив на груди голову й заснув.

Щойно коли різко прозвучав дзвінок,
він прокинувся, оглянувся на всі боки
й усвідомив, що кляса далі була порожня.
Що це означало? – подумав старий чоловік.
Невже світ зовсім спорожнів? [2, с. 14].

Початок другої частини поеми насичений автобіографічним фактажем, який відкликаює нас до іншого поетового біографічного джерела-палімпсесту, до «Спогадів в біографії» з 2003 року. Деякі фрази з поеми «Кляса без вісти» звучать як близький до тексту переказ епізодів, описаних у «Спогадах». Але головним мотивом поеми є розмова з учителем Чорновусом про любовний сюжет, який розгортається в Бучачі під час Другої світової війни. Це кохання молодого хлопця (тодішнього Богдана Бойчука) до єврейської дівчини Яни Форман. Тому не мемуари є основою поеми, а власне світле кохання молодих людей на тлі окупаційного містечка з його старовинними пам'ятками та річкою Стрипою, де молоді закохані люди наго купуються – віддаляючи жахи війни від себе «поза обрій часу». Проте смерть, кошмар війни й Голокост повсюдно присутні. А втім, документальність поеми «Кляса без вісти» прямо заперечується, кладучи головний акцент на жадобі кохання молодого хлопця до Яни. Богдан Бойчук устами головного героя каже, що маємо справу з витвором його «туги за юначим коханням» [2, с. 25]. Це видно у фіналі твору: «Продовж усього літа 1943-го року я бігав / на Крукову гору й викликав Яну. / Мене днями й ночами переслідувала / настирлива думка, що Яна, яка, може, / десь переховується, скоріше чи пізніше / прибійжить до мене на Крукову гору. / Ця думка живила мою надію, і я тримався її, / як потопаючий соломини. / Та Яна не являлася, – ні скоріше, ні пізніше. // У вересні, коли почалося навчання, / я, після лекцій, бігав по розбитих / безлюдних будинках і кликав її. / Та з кожної порожньої кімнати / повертався до мене тільки відгомін / мого власного голосу. / Глибоко в душі я знав, що Яна / не відгукнеться. Але я далі шукав її, / бо це тримало мене в надії. // Після того, я почав шукати / в канцелярійних актах. / Ходив від канцелярії до канцелярії,

/ виповнював формулярі, в яких треба було / описувати її. Але я не знав, як вона виглядала, / бо в кожній згадці вона була гарнішою, / тобто незнайомішою. Але / в канцелярійних реєстрах її не було. // Я шукав у пам'яті знайомих, / шукав за її поглядами на стінах кімнат, / шукав за поцілунками на своїм тілі. / Але спомини поблякли в пам'яті, / погляди злушилися на стінах, / а поцілунки стекли з потом зі шкіри. // Я не міг довше терпіти / тупих почуттів навколо мене, / не міг зносити заляканих людей, / не міг слухати мовчання, яке душило вулиці. / В розпуці я залишив своє місто. // По дорозі переступав солдатів / у кривавих мундирах, що скляними очима / впиралися в небо; протискався крізь бараки / з мертвими полосатими людьми / і заглядав їм в обличчя; западався / у ями крематорій, які диміли у світ, / мов гріхи без відпущення. / Яни ніде не було» [2, с. 41-43].

Ця прикінцева сцена твору показує ту безвихідь, в якій опинився головний герой поеми «Кляса без вісти». Він, шукаючи найдорожчу йому людину, пригадає війну, яку пережив і яка закарбувалася в його серці на все життя. А у фіналі вчитель Чорновус переконує головного героя, що дівчину Яну Форман німці розстріляли в Монастириськах кілька тижнів до їхньої зустрічі в Бучачі. Це викликає відчай у головного героя – старого чоловіка, і він просить вчителя Чорновуса, який «давно помер у Канаді» [2, с. 19], як довідуємося зі змісту першої частини поеми, щоб той повторив йому цю жахливу інформацію, для упевнення в гіркій правді та закриття картини цієї особливої історії: «Старий чоловік глянув на Чорновуса, / який все ще сидів на підвіконні і слухав. / – Вчителю, я досі не знаю, що з нею сталося. / І не знаю, де за нею шукати. / – Запізно шукати, – сказав Чорновус, / підходячи до «катедри», де сидів старий чоловік. / – А як тоді жити без надії? / – Надія, це ознака живих, і я не можу тобі зарадити. / – Вчителю, подивіться ще у книгу реєстрів. / Може, щось появилось за той час. / Чорновус уважно перевірів книгу. / – Так. Є. Тут сказано, що Яну, її брата й батьків / розстріляли німці на Окопиську в Монастириськах, / Весною, 1944-го року. / – Вчителю, вчителю, прочитайте ще раз. / Я нічого не розумію. / – Нема що розуміти. Яну розстріляли / кілька тижнів перед тим, як ти зустрів її в

Бучачі, – / сказав Чорновус, спакував свої папери / і вийшов. / Старий чоловік дивився перед себе / дико розплющеними очима, / а по зморшках стікали сльози» [2, с. 43].

Отже, поетова розповідь про кохання молодого хлопця до Яни Форман – це не лишень гірке зізнання правди про війну, але також виражена надія на життя, без якої головний герой не міг би існувати. З психологічної точки зору це виплід фантазії, яка чергується зі справжньою історією про воєнну долю Богдана Бойчука, про старовинне містечко Бучач у його зраненій пам'яті та про Голокост.

Говорячи про давній текст-палімпсест, «Любов у трьох часах», та про нову його інтерпретацію в поемі «Кляса без вісти», ми бачимо, що з літературної точки зору обидва твори треба розглядати як окремі речі. Нової інтерпретації теми неможливо обійти запитанням: навіщо Богдан Бойчук вирішив повернутися до теми, про яку він уже писав? Відповідь на це питання може бути такою. Автору потрібно було розставити інші акценти в сюжеті, висунути на передній план резонансні теми жаху, Голокосту, історії УПА та остарбайтерства – і врешті показати читачеві, що пам'ять підлягає послабленню чи розхитується під впливом проминання. Тому поет надає драматургії скупим біографічним даним про колишніх однокласників, полеглих у боях, засланих до Сибіру або вивезених до Німеччини. Усвідомлюючи, що пам'ять також підлягає забуттю (втраті), автор прагне зупинити події у своєму серці й надає їм метафоричної мови та вишуканої композиційної тріади. У поемі «Кляса без вісти» ми бачимо три головні теми: біографічні дані про колишніх однокласників, кохання до Яни Форман та Голокост у Бучачі. Темі ці переплітаються, зіставленні в поемі-палімпсесті, вони звучать трагічніше та в потрясаючий спосіб очевидніше. Настанови «чистого мистецтва», яким був поет вірний протягом своєї творчості, у «Клясі без вісти» порушені. Це не випадково, бо зустріч з рідною землею оживила спомини поета, вигострила свідомість, надала баченню минулого нової літературної стилістики. Засоби поетичного мовлення, що розкривали багатство асоціативних відтінків у давньому палімпсесті поета «Любов у трьох часах», замінено в «Клясі без вісти» новими смисловими

значеннями, актуалізуючи метафору та алегоризуючи минувшину. Як писав Олександр Астаф'єв, «співвіднесеність предметного і змістовного компонентів з кожною збіркою Богдана Бойчука змінюється на користь останнього, поет все більше вдається до суб'єктивного переосмислення життя, гротескних зміцнень, деформацій, творення за принципом «текст як текст». Це добре помітно на еволюції теми війни в творчості Богдана Бойчука» [5, с. 28].

Метою статті було визначити важливість деконструкції міфу про розхитування пам'яті за антропологічною схемою про жорстокість війни в поемі «Кляса без вісти» Богдана Бойчука. Деконструкція міфу про розхитування пам'яті зіставляється з мотивами ностальгії та вигнання в ширшому творчому контексті з Нью-Йоркською групою [6, с. 102-110]. Звернення уваги на існування деконструкції міфу як важливої теми у творчості Богдана Бойчука обговорюється як апеляція до минувшини через наукове поповнення теми загальними історичними фактами. Проте не зовнішній фактаж має та матиме тут значення, а художня вартість твору як літературний метатекст. Живучи в еміграційному світі, Богдан Бойчук бачив наслідки жорстокості Другої світової війни, де в її руїнах лягла довоєнна цивілізація. У вирі війни наступила загибель цілих народів, змінилися кордони світу та Європи. Це стосується другої та третьої теми в поемі «Кляса без вісти»: історії євреїв як нації, що гинула в Голокості, українців (у творі: однокласників), що були заслані до Сибіру за участь в УПА, та остарбайтерства – примусового вивезення на роботи до Німеччини. Теми ці, щоправда, звучать у творі дотично, проте вони потрясаючі, і в тім велика вартість поеми «Кляса без вісти». Це відбувається як реконструкція пам'яті, коли поет відвідує Бучач, де ностальгія та вигнання знову посідають набагато важливіше місце у творчому фонді. Про біографічні дані своїх колишніх однокласників Богдан Бойчук довідується, переступивши рубікон неіснуючого класу в Бучачі, від давно померлого вчителя, і ця потрясаюча сцена показує малу батьківщину поета вкрай зруйнованою. У Бучачі відбувається міфічне схрещення реального та літературної фікції, тому деконструкція міфу може сприйматися як творчий дискурс. Тому

Олександр Астаф'єв слушно зауважує, що універсальні й водночас особисті теми, у яких висвітлювалася доля Богдана Бойчука як емігранта, мають праріччя у всіх вимірах їхньої сутності – саме в споміні з батьківщини поета, з Монастириськ та Бучача [5, с. 24-29].

Література

1. Бойчук Б. «Кляса без вісти»: поема в прозі / Б. Бойчук // Кур'єр Кривбасу. – 2013. – № 278–279–280. – С. 215-242.
2. Бойчук Б. «Кляса без вісти»: поема в прозі, тримовне видання – українська, англійська, польська / Б. Бойчук. – Л.: Літературна агенція «Піраміда», 2014. – 124 с.
3. «Координати». Антологія сучасної української поезії на заході [Текст]: у 2 т. / [упоряд. Бойчук Б., Рубчак Б.]. – Нью-Йорк; Мюнхен: Сучасність, 1962. – Т. 1. – 372 с.
4. «Півстоліття напівтиші»: Антологія поезії Нью-Йоркської групи [Текст] / [упоряд. М. Ревакович]. – К.: Факт, 2005. – 373 с.
5. «Поети “Нью-Йоркської групи”»: антологія [Текст] / [упоряд. О.Г. Астаф'єв]. – Х.: Ранок, 2003. – 288 с.
6. Ревакович М. Дещо про Нью-Йоркську групу / М. Ревакович // Світогляд. – 1996. – № 2 (23). – С. 102-110.
7. Ревакович М. Кризь іншу призму (Про феномен і поезію Нью-Йоркської групи) / М. Ревакович // Півстоліття напівтиші: Антологія поезії Нью-Йоркської групи / [упоряд. М. Ревакович]. – К.: Факт, 2005. – С. 17-40.
8. Karabowicz T. „Grupa Nowojorska”. Drogi i rozdroża ukraińskiej literatury emigracyjnej po 1959 roku / Tadeusz Karabowicz. – Lublin: Episteme, 2014. – 302 s.

Анотація

Т. Карабович. Деконструкція міфу про нерозхитану пам'ять про минуле у творчості Богдана Бойчука (на прикладі поеми у прозі «Кляса без вісти»)

Стаття присвячується деконструкції міфу про нерозхитану пам'ять минулого у творчості Богдана Бойчука на прикладі поеми у прозі «Кляса без вісти». Ностальгія та вигнання у творчості відомого українського поета еміграції ведуть у поемі до деконструкції міфу про антропологічну властивість розхитування пам'яті, травмованої спомином про далеку Другу

світову війну та її жахливі події у містечку молодості поета Бучачі. Говорячи про минуле, Богдан Бойчук зупинявся на темах універсальних і особистих, у яких висвітлював свою власну долю молодої людини.

Деконструкція міфу стала частиною творчого пошуку цілої Нью-Йоркської групи, членом та лідером якої був поет. Нью-Йоркська група – це творча формація в українській літературі, що жила в еміграції у США, Бразилії та Німеччині, надихалася Україною та увійшла до канону української літератури другої половини ХХ ст. Це були Емма Андіївська, Роман Бабовал, Богдан Бойчук, Женья Васильківська, Віра Вовк, Патриція Килина, Олег Коверко, Юрій Коломиєць, Марія Ревакович, Богдан Рубчак, Юрій Тарнавський і Марко Царинник. На прикладі Нью-Йоркської групи, протягом цілого творчого феномену видно зв'язок еміграційних творців з материком, їх ностальгію за рідною землею, названу Олександром Астаф'євим «феноменом самосвідомості».

Ключові слова: деконструкція міфу, ностальгія, вигнання, еміграція, Нью-Йоркська група, поезія.

Анотація

Т. Карабович. Деконструкція міфа о незатуханні пам'яті в творчестві Богдана Бойчука (на прикладі поеми в прозі «Класс без вести»)

Стаття присвячена проблемі деконструкції міфа о незатуханні пам'яті в творчестві Богдана Бойчука – на прикладі поеми в прозі «Класс без вести». Ностальгія і вигнання в творчестві відомого українського еміграційного поета веде в поемі к деконструкції міфа об антропологічному свойстві угасання пам'яті, травмованого воспоминанием о далекой Второй мировой войне и ее ужасах в городке молодости поэта Бучаче. Говоря о прошлом, Богдан Бойчук останавливается на темах універсальних і личних, в которых он представляет свою судьбу молодого человека.

Деконструкція міфа становиться частиною творческого поиска целой Нью-Йоркской группы, членом и лидером которой был поэт. Нью-Йоркская группа – это творческая формація в украинской литературе, которая действует в эмиграции в США, Бразилии и Германии, но вдохновлялась Украиной и вошла в канон украинской литературы второй половины ХХ в. Представителями ее являются Эмма Андиевская, Роман Бабовал, Богдан Бойчук, Женья Васильковская, Вера Вовк, Патриция Килина, Олег

Коверко, Юрий Коломиец, Мария Ревакович, Богдан Рубчак, Юрий Тарнавский и Марко Царинник. На примере Нью-Йоркской группы в течение целого творческого феномена видна связь эмиграционных авторов с материком, их ностальгия за родной землей, которая была названа Александром Астафьевым «феноменом самосознания».

Ключевые слова: деконструкция мифа, ностальгия, изгнание, эмиграция, Нью-Йоркская группа, поэзия.

Summary

T. Karabovych. The Denial Of The Memory Dissolution in the Poetic Works by Bohdan Boychuk, Exemplified in the Prose Poem “The Perished Class”

The article is devoted to discussing the idea of the weakening memory of the past as presented in the literary achievements of Bohdan Boychuk, the leader of the New York Group. The article takes as an example the prose poem “The Perished Class”. The topic of nostalgia and exile in the works of this famous Ukrainian poet, lead to the negation of the natural processes of memory dissolution. The poem draws a parallel with the traumatic memories of childhood during the World War II in the provincial city of Buchach. In his writings about the past, Boychuk blends the universal approach with personal recollections from his young years. After their leader, the negation of memory dissolution became the hallmark topic of the entire New York Group. The “New York Group” was a Ukrainian and Ukrainian-inspired literary émigré group in the USA, and it became a part of the canon of Ukrainian literature in the second half of the twentieth century. The members of the Group include Emma Andiyevska, Roman Baboval. Bohdan Boychuk, Zhenia Vasylykivska, Vira Vovk, Patricia Nell Warren, Oleh Koverko, Yury Kolomyiets, Maria Revakovich, Bohdan Tymish Rubchak, Yury Tarnavskiy and Marko Tsarynyk. Emigrants distributed among several countries, they were longing for the return to the fold of the Ukrainian literature. Their creativity was characterised by an acute nostalgia for their homeland, the phenomenon described by Alexander Astafjev as “self-consciousness”.

Keywords: memory dissolution, exile, prose poetry, nostalgia, emigration, New York Group.

Інформація про автора

Тадей Карабович – ORCID: 0000-0001-7093-1255; доктор гуманітарних наук, кафедра української філології Університету Марії Кюрі-Склодовської в Любліні, Республіка Польща; UMCS – Zakład Filologii Ukrainiejskiej pl. M. Curie-Skłodowskiej, 4 a, 20-031 Lublin.